

Faaraakoirien jalostuksen tavoiteohjelma

Faaraakoirien rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma

Hyväksytty Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot yleiskokouksessa 4.3.2006

päivitys hyväksytty Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot hallituksen kokous 4.5.2008

Hyväksytty Suomen Vinttikoiraliitossa XX.XX.2006

Hyväksytty SKL:n jalostustieteellisessä toimikunnassa xx.xx

Sisällys

1. Yhteenveto	2
2. Tausta	3
2.1 Faaraakoirat Suomessa	3
3. Järjestöorganisaatio	5
4. Nykytilanne	6
4.1 Populaation koko ja rakenne	6
4.2 Faaraakoirapopulaatio muissa maissa	10
4.3 Luonne/käyttöominaisuudet	12
4.4 Terveys	12
4.4.1 PEVISA – ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	12
4.4.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet	12
4.4.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista	14
4.5 Ulkomuoto	14
5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta	15
6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat	15
6.1 Visio	15
6.2 Rotujärjestön päämäärät	16
6.3 Rotujärjestön strategia	17
6.4 Uhat ja mahdollisuudet	18
6.5 Riskien hallinta	19
6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	19
7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta	20
8. Lähteet	20

9. Liitteet	22
-------------------	----

1. Yhteenveto

Faaraakoira on alkukantainen vinttikoirarotu, jonka alkuperäinen käyttötarkoitus on kaninmetsästys. Sen ajatellaan polveutuvan muinaisista välimerenmaiden metsästyskoirista. Rotu on säilynyt eristyksissä Maltalla, jossa faaraakoira nimettiin maan kansallisroduksi vuonna 1978.

Ensimmäiset faaraakoirat tuotiin Suomeen vuonna 1972. Aluksi rodun rekisteröintimäärät olivat hyvin pieniä. Faaraakoiran suosio on viime aikoina kasvanut hieman, mutta se on edelleen maassamme harvinaisuus. Faaraakoirapopulaatiot ovat pieniä myös muissa maissa, alkuperämaata lukuun ottamatta.

Faaraakoira tulee säilyttää kauniina sekä hyväluonteisena harrastuskoirana. Rotutyypin pyritään säilyttämään. Rotua ei saa jakaa erillisiin näyttely- ja juoksulinjoihin. Rodun terveystilannetta on seurattava. Perinnölliset sairaudet pyritään pitämään poissa kannasta karsimalla sairaat yksilöt jalostuksesta.

Rodun perinnöllisen vaihtelun säilymisestä huolehditaan tuomalla uutta jalostusmateriaalia mahdollisuuksien mukaan sekä välttämällä yksittäisten koirien liikakäyttöä. Liikakäyttöksi lasketaan tavallisesti yli kymmenen prosentin osuudet kahtena perättäisenä vuotena syntyneistä pennuista tai yli viiden prosentin osuudet sukupolvea kohden syntyneistä pennuista. Faaraakoirien alhaisten rekisteröintimäärien vuoksi näitä rajoja ei ole käytännössä mahdollista noudattaa.

Faaraakoirien kymmenen vuoden keskimääräinen sukusiitosprosentti on noussut aikaisemmasta. Jalostustoimikunta suosittelee, että yhdistelmien sukusiitosaste olisi alle 6,25% (**5 sukupolvea**), mikä vastaa serkusten sukusiitosastetta.

2. Tausta

Faaraakoiran todellista alkuperää ei voi varmuudella jäljittää. Välimeren maissa on kuitenkin vuosituhansien ajan ollut erilaisia vinttikoiratyyppejä metsästyskoiria. Kuten rodun nimestä ilmenee, faaraakoiran ajatellaan polveutuvan muinaisesta Egyptistä. Kuvissa sekä patsaissa kuvataan pystykorvaista, punaruskeaa, lyhytkarvaista vinttikoiraa, joka muistuttaa nykyaikaista faaraakoiraa. Faarao Tutankhamonin kuvataan olleen innokas metsästäjä, ja hänen haudastaan on löydetty myös hänen lempikoira mummioituna.

Egyptistä rotu levisi foinikialaisten mukana ympäri Välimeren aluetta, myös Maltan saarelle. Siellä rotua käytettiin kaninmetsästykseseen, josta myös rodun maltalainen nimi, Kelb-tal-Fenek (kanikoira) tulee. Faaraakoiraa käytetään Maltalla myös paimen- sekä vahtikoirana. Rotu säilyi vuosisatojen ajan eristyksissä Maltalla. Vuonna 1978 rotu nimettiin Maltan kansalliskoiraksi.

Faaraokoira kuuluu FCI:n roturyhmään 5; pystykorvat sekä alkukantaiset rodut. Faaraokoira on metsästyskoira, joka käyttää metsästäessään sekä näköä, kuuloa että vainua. Se soveltuu riistan ajamiseen avoimessa maastossa. Suomessa rotu on lähinnä seura- sekä harrastuskoira. Faaraakoiran kanssa voi harrastaa muun muassa vinttikoirien maasto- ja ratajuoksukilpailua sekä näyttelyitä. Maltalla faaraokoiria käytetään yhä kaninmetsästyksen sekä paimennukseen.

Faaraokoira voi siirtyä kansallisissa näyttelyissä käyttöluokkaan, mikäli se on käyttövalio (rata tai maastajuoksu). Kansainvälisessä näyttelyssä faaraokoira ei voi osallistua käyttöluokkaan.

2.1 Faaraokoirat Suomessa

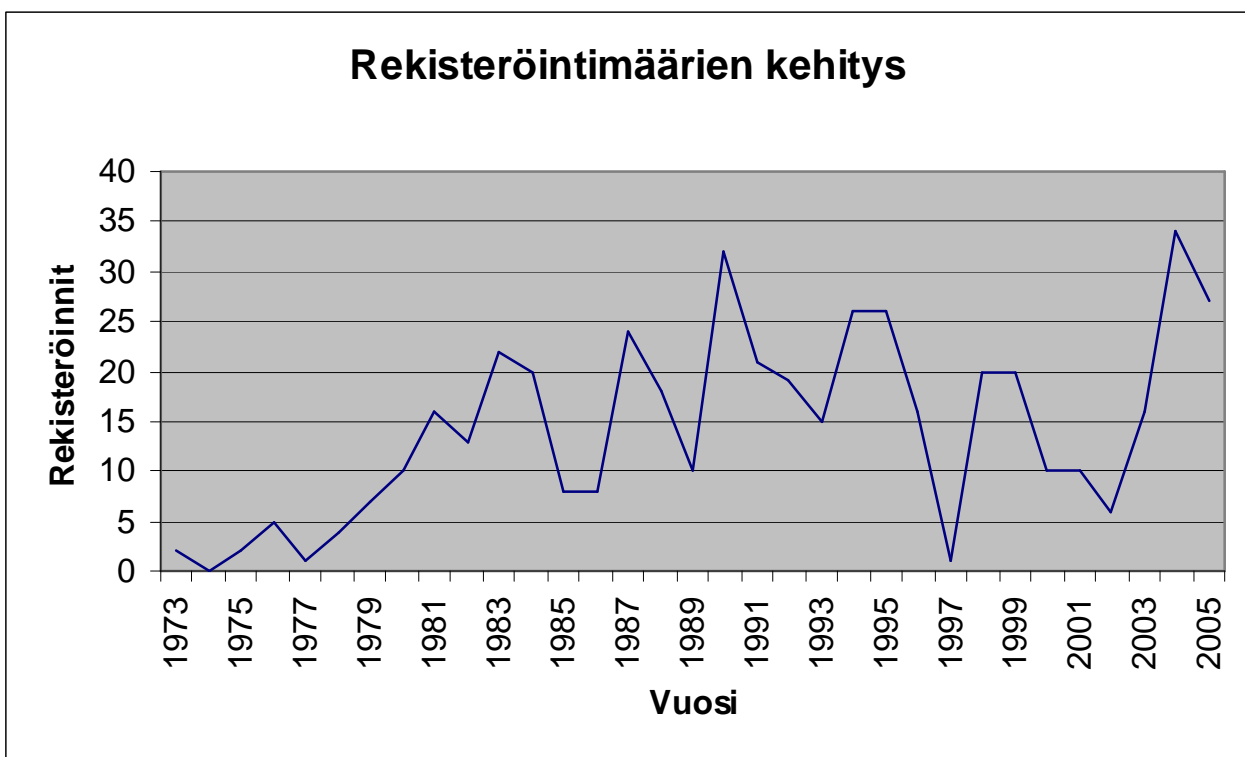
Pohjoismaiden ensimmäiset faaraokoirat tuotiin Ruotsiin vuonna 1971 Englannista. Vuonna 1973 Marja Grönvall (ent. Mattinen) toi kaksi faaraakoiraa Englannista Suomeen. Ne olivat uros KANS & POHJ MVA V –75 –76 Twinley Ta'Cini sekä narttu POHJ MVA

Horapha Pakeewi. Näillä koirilla Marja Grönvall aloitti faaraokoirien kasvattamisen kennelnimellä Dufas. Ensimmäinen pentue, kaksi pentua, syntyi 10.1.1975. Horapha Pakeewi sai yhteensä kolme pentuetta, Twinley Ta'Cini oli isänä kahdelle pentueelle.

Alkuun rotu pysyi melko tuntemattomana maassamme ja vuosittaiset rekisteröintimäärät olivat hyvin pieniä. Pikku hiljaa suomalaisten kiinnostus rotuun on kasvanut.

Rekisteröintimäärien kehitys näkyy alla olevasta kaaviosta :

Kaavio 1: Faaraokoirien rekisteröintimäärien kehitys Suomessa

Ulkomailta on tuotu Suomeen vuosina 1971 - 2005 yhteensä 30 faaraokoira. Eniten koiria, 15 kpl, on tuotu Ruotsista. Englannista on tuotu kahdeksan koira, Yhdysvalloista kolme, Venäjältä kaksi, Tanskasta yksi ja Tshekeistä yksi.

3. Järjestöorganisaatio

Suomen faaraokoirat ry perustettiin 22.5.1983. Suomen faaraokoirat ry toimii rotukerhona jonka rotujärjestönä on Suomen Vinttikoiraliitto ry. Kerho on Suomen Kennelliiton jäsen ja kuuluu myös Varsinais-Suomen Kennelpiiri ry:n alaisuuteen. Yhdistyksen toiminta käsitti vuodesta 1983 eteenpäin pelkästään faaraokoirat, kunnes 1990-luvun alussa jäseniksi liittyi myös ibizanpodencojen harrastajia. Vuonna 1997 ibizanpodencot liitettiin virallisesti yhdistyksen sääntöihin ja vuonna 2003 kerhon nimi muuttui Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:ksi.

Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:n jalostustoimikuntana toimii kerhon hallitus. Suomen vinttikoiraliiton jalostustoimikuntaan kerho nimeää vuosittain neljä jäsentä, kaksi faaraokoirien ja kaksi ibizanpodencojen osalta. Suomen Vinttikoiraliiton jalostustoimikunta neuvoo ja opastaa rotujärjestöjensä jalostustoimikuntia.

Kerho julkaisee kahdesti vuodessa ilmestyvää Farkku-lehteä. Se on tärkeä yhdysside jäsenistöön ja rodusta kiinnostuneille. Lisäksi yhdistys ylläpitää kotisivuja sekä keskustelufoorumia internetissä.

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry on pieni, mutta aktiivinen rotukerho, joka järjestää monipuolista harrastustoimintaa jäsenistölle. Yhdistys järjestää vuosittain ”Farkku Show:n”, joka on faaraokoirien ja ibizanpodencojen epävirallinen valtakunnallinen erikoisnäyttely Suomessa. Lisäksi yhdistyksen toimintaan kuuluu erilaiset koulutustilaisuudet sekä rata- ja maastajuoksukilpailuja. Kerhon jäsenmäärä oli vuonna 2004 92 jäsentä.

Vuonna 2008 Kennelliitto myönsi Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:lle rotua harrastavan yhdistyksen statuksen.

4. Nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

Taulukko 1: Faaraakoirien rekisteröintimäärät, tuonnit sekä kasvattajat Suomessa vuosina 1995 –2005 (marraskuu –05).

Vuosi	Rekisteröinnit	Pentueita	Tuonnit	Kasvattajat	Isät	Emät
1995	26	4	1	4	4	4
1996	16	2	0	2	2	2
1997	1	0	1	0	0	0
1998	20	3	1	2	3	3
1999	20	3	0	3	3	3
2000	10	1	0	1	1	1
2001	10	2	1	1	1	1
2002	6	1	1	1	1	1
2003	16	2	1	2	2	2
2004	34	4	0	3	4	4
2005	27	3	3	3	3	3

Taulukosta näkyy, että viimeisten kymmenen vuoden aikana faaraakoirien rekisteröintimäärät ovat vaihdelleet 1:n ja 34:n välillä. Keskiarvo viimeisten kymmenen vuoden rekisteröinnistä on 16 koiraa/ vuosi. Enimmillään pentueita on syntynyt vuosina 1995 ja 2004; 4 pentuetta kumpanakin vuonna. Taulukossa näkyy myös tuontikoirien määrät, vuosittain pentuja kasvattaneiden kenneleiden määrät sekä käytettyjen isien ja emien lukumäärät.

Rodun jalostuspohjan laajuus voidaan määritellä niin sanotulla tehollisella populaatiokoolalla. Mitä pienempi tehollinen populaatiokoko, sitä nopeammin sen keskimääräinen sukusiitosaste kasvaa ja geenit homotsygoituvat. Jotta jalostuspohja pysyisi mahdollisimman laajana, tulisi jalostukseen käyttää sekä useita uroksia että narttuja. Tehollisen populaatiokoon tulisi olla vähintään 200 jalostuskoiraa. Näin pienellä rodulla jalostuspohja on murto-osa ihanteellisesta määrästä.

Tehollinen populaatiokoko voidaan laskea kaavalla: $4 \times N_m \times N_f / (N_m + N_f)$, jossa N_m on lisääntyvien urosten lukumäärä ja N_f lisääntyvien narttujen lukumäärä. Viimeisten kymmenen vuoden aikana jalostukseen käytettiin 17 faaraakoiraurosta ja 13 faaraakoiranarttua, joten tehollinen populaatiokoko vuosina 1996-2005 on:

$$4 \times 17 \times 13 / (17 + 13) = \mathbf{29,5}$$

Tässä kaavassa ei huomioida käytettyjen jalostuskoirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Koirien ollessa läheistä sukua tehollinen populaatiokoko on todellisuudessa vielä pienempi kuin kaavan mukaan laskettu.

Faaraakoiria on rekisteröity keskimäärin 16 kpl vuosittain viimeisten kymmenen vuoden aikana. Uroksen liikakäytöksi voidaan laskea yli 10% osuudet kahtena perättäisenä vuotena syntyneistä pennuista tai yli viiden prosentin osuudet sukupolvea kohden syntyneistä pennuista.

Jalostuskäytön keskimääräinen ikä viimeisten kymmenen vuoden aikana on ollut noin 3 v 11 kk, joten faaraakoirilla sukupolvenväli voidaan arvioida olevan noin neljä vuotta. Tällöin liikakäytön rajana olisi faaraakoirilla noin kolme pentua! Tämä määrä ylittyy rodulla useimmiten reilusti jo yhdessä pentueessa. Populaation pienen koon vuoksi yksittäisellä koiralla voi olla hyvinkin suuri vaikutus rotuun. Tämän vuoksi tulisi jalostuksessa kiinnittää huomiota myös narttujen liikakäyttöön.

Yhden koiran jälkeläismäärä voi myös kasvaa hyvin suureksi toisessa sukupolvessa, eli toisin sanoen jos sen pentuja käytetään paljon jalostukseen. Tällä tavalla myös yksilöllä, jolla itsellään on vain muutama pentu, voi olla hyvinkin merkittävä vaikutus koko rodun tasolla. Toisaalta, jos jalostuskoiran jälkeläisiä ei käytetä jalostukseen, sen vaikutus katoaa rodusta heti seuraavassa sukupolvessa, vaikka sillä itsellään olisikin runsaasti pentueita. Seuraaville sivuille on koottu taulukoihin viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana syntyneet faaraakoiraurokset sekä nartut, joita on käytetty jalostukseen.

Taulukko 2: Jalostukseen käytetyt faaraokoiraurokset vuosina 1985-2005 sekä niiden jälkeläismäärä.

	Syntymävuosi	Pentueet	Jälkeläiset	Toisessa polvessa
Beltara's Leeward Khalil	1985	8	34	18
Siphra's Summernightcity	1996	3	23	40
Nefers Getmes	1988	4	22	22
Shema's Mia American Flyer	1998	2	18	41
Leeward's Han Solo	1990	3	17	45
Scheik's Larrikin	1991	2	13	0
Talkaccatur Leeward Xandir	1986	2	11	35
Chtarret	1985	3	11	37
Nefers Hasab	1989	2	10	10
Scheik's Omar Sharif	1992	1	9	6
Anubis'Horus of Ghazzi-Isis	1997	1	9	0
Ezhar Nickel Coin	2001	1	9	0
Siphra's Unknowm Soldier	1999	1	9	0
Leeward's Agent Orange	1995	1	8	0
Siphra's Revival	2000	1	8	0
Antefa's Nimrod	2001	1	8	0
Siphra's I Do I Do I Do	1996	1	6	0
Antefa's Pharaoh	2002	1	6	0
Sigiwigi Billy the Kid	1990	1	5	0
Nefers Gejumser	1988	1	5	0
Siphra's Super Trouper	1996	1	5	0
K'azar KC Leeward Kabila	1997	1	5	0
Antefa's Jabbah-Kaa	1991	1	4	0
Scheik's Khalif	1989	1	4	0
Leeward Indiana Jones	1989	1	3	0
Scheik's Herkules	1987	1	2	0

Taulukko 3: Jalostukseen käytetyt faaraokoiranartut 1985-2005 sekä niiden jälkeläismäärät

	Syntymävuosi	Pentueet	Jälkeläiset	Toisessa polvessa
Siphra's Mama Mia	1996	3	23	46
Scheik's Isabella	1987	3	19	62
Siphra's Paint A Rumour	2000	2	19	0
Scheik's Octavia	1992	2	18	0
Scheik's Orchid	1992	2	18	66
Siphra's Taste of Honey	1998	2	17	0
Magicway's Min for Siphra	1999	2	17	0
Siphra's Sentimentallady	2001	2	14	0
Twinley Leeward Rashi	1985	5	14	39
Antefa's Jaspis-Menit	1991	1	9	6
Scheik's Hacienda	1987	1	8	5
Scheik's Indra	1987	1	8	12
Leeward's Ladyhawk	1990	2	7	8
Sigiwigi Bubbling Wine	1990	1	7	0
Chefren Min Mut	1995	1	7	23
Scheik's Quiff	1994	1	6	17
Magicway's Sleeping Beauty	1999	1	6	0
Nefers Jebah Nut	1992	1	6	0
Leeward's Jewel of Nile	1989	1	6	5
Leeward's Gonewiththewind	1990	1	6	0
Good Heavens Aurora	1990	1	6	0
Scheik's Nofer	1990	1	5	0
Nefers Fenerihe	1987	1	5	3
Siphra's Out Of The Sky	1998	1	5	0
Leeward's Mahogany Magic	1994	1	5	0
Nefers Jejan Nefertiti	1992	1	4	0
Farahos Adalmina	1988	1	4	0
Heliopos Ahuret	1991	1	3	0
Cherry	1986	1	2	0

Faaraakoirien keskimääräinen sukusiitosprosentti on melko korkea. Pienen kannan vuoksi sukusiitosta on vaikea kokonaan välttää. Vuosina 1996 – 2005 vuotuinen sukusiitosprosentti on vaihdellut välillä 0,61% - 13,51% (5 sukupolvea).

Ruotsissa faaraakoirien sukusiitosprosentti vuosina 1971 - 2003 oli 8,95%, eli huomattavasti korkeampi kuin Suomessa. Ruotsin faaraakoirakerho pyrkiikin pienentämään sukusiitosprosenttia, tavoite seuraavien viiden vuoden aikana on että vuotuiset sukusiitosprosentit **viidessä sukupolvessa** olisivat korkeintaan 6,25%. Pidemmällä aikavälillä pyritään saamaan myös kymmenen vuoden keskiarvo laskemaan 6,25%:iin.

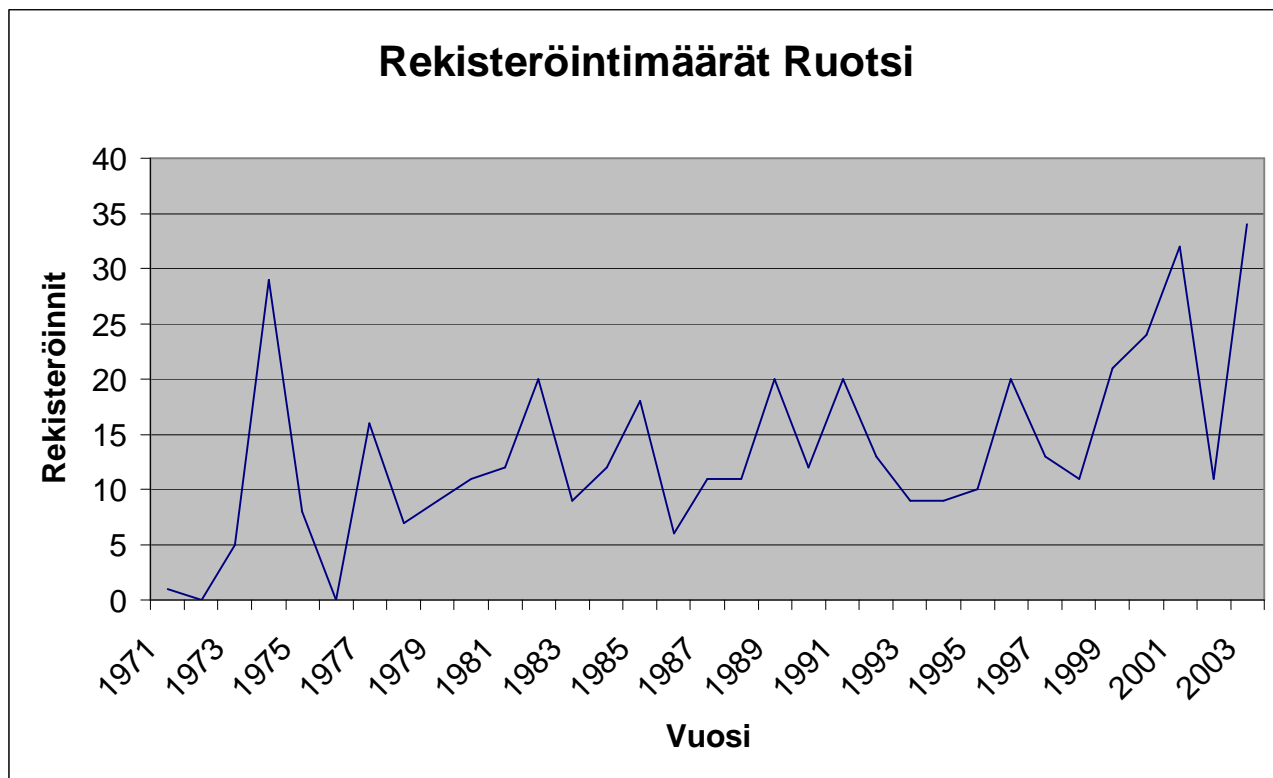
Taulukko 5: *Faaraakoirien sukusiitosprosentti (5 sukupolvea) Suomessa vuosina 1996-2005*

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0,61	6,25	4,92	1,62	0	2,61	13,51	10,85	8,16	1,82

4.2 Faaraakoirapopulaatiot muissa maissa

Faaraakoiria on tuotu Suomeen eniten Ruotsista. Muita merkittäviä faaraakoiramaita ovat Yhdysvallat sekä Iso-Britannia. Rodun alkuperäisessä maassa, Maltalla, faaraakoiria on melko runsaasti, mutta tarkkoja lukumääriä on mahdotonta saada. Koirat ovat siellä yleisimmin metsästyskoiria, niitä ei usein edes rekisteröidä maan kennelkerhon rekisteriin.

Kaavio 2: *Faaraakoirien rekisteröinnit Ruotsissa vuosina 1971–2003.*

Taulukko 6: Faaraokoirarekisteröinnit muissa maissa.

Vuosi	Norja	Tanska	Australia	USA	Iso-Britannia
1995	8		37	110	29
1996	0		25	112	25
1997	7		25	114	46
1998	0	5	28	114	17
1999	10	3	26	88	23
2000	0	0	23	81	20
2001	3	0	14	113	17
2002	1	1	17	112	14
2003		2	20	129	

4.3 Luonne ja käyttöominaisuudet

Rotumääritelmän mukaan faaraokoira on valpas, älykäs, ystävällinen sekä leikkisä. Alkuperäinen käyttötarkoitus on metsästys, joten faaraokoirilla on yleensä voimakas saalistusvietti. Faaraokoiran kuuluu olla pidättyväinen vieraita kohtaan, ei kuitenkaan koskaan aggressiivinen.

Faaraokoira on vilkas, aktiivinen ja kekseliäs koira joka leikkii erittäin mielellään. Se on hurmaava koira ja yleensä erittäin kiintynyt omaan perheeseensä. Faaraokoira on alkukantainen ja itsenäinen koirarotu.

Faaraokoirilla on esiintynyt luonteissa jonkin verran arkuutta, mutta nykytilanne rodussa on hyvä, arkoja yksilöitä on vain yksittäisiä.

Koska faaraokoiraa ei Suomessa juurikaan käytetä metsästykseen, ainoat mittarit koirien käyttöominaisuuksista lienevät vinttikoirien rata- sekä maastajuoksutulokset.

4.4 Terveys

4.4.1 PEVISA - ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Faaraokoira ei ole ollut mukana PEVISA - ohjelmassa. Rodun terveyden kehitystä tulisi kuitenkin seurata. Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:n jalostustoimikunta kerää tietoa faaraokoirien mahdollisista terveysongelmista.

4.4.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet

Vuonna 2005 faaraokoirien omistajille lähetettiin terveystarkastus. Vastauksista ilmenee että faaraokoirien terveystilanne on hyvä. Rodulla esiintyy vähän sairauksia. Tietojemme mukaan rodulla esiintyy seuraavia sairauksia:

Hammaspuutokset

Rodulla esiintyy jonkin verran hammaspuutoksia.

Hammaspuutosten on todettu olevan perinnöllisiä. Suomalaiset faaraokoirakasvattajat kiinnittävät huomiota hammaspuutoksiin jalostuksessa siten, ettei kahta hammaspuutoksellista koiraa yhdistetä.

Suolistotulehdus

Terveyskyselyn vastauksista ilmeni että muutamalla faaraokoiralla on todettu suolistotulehdus. Lisäksi jotkut yksilöt ovat ns herkkävatsaisia ja reagoivat esimerkiksi stressiin suolisto-oirein.

Mahalaukun laajentuma ja kiertymä (GDV, Gastric dilatation and volvulus)

Faaraokoirat ovat syvärintaisia koiria, joten ne voidaan laskea kuuluvan mahalaukun laajentuma ja kiertymä- riskirotuihin. Faaraokoirilla on kuitenkin esiintynyt GDV: tä vain yksittäistapauksina.

Neoplasiat

Erilaiset uudismuodostumat, kasvaimet mukaan lukien hyvälaatuiset lipoomat (ns rasvapatit), esiintyy terveyskyselyn vastauksien mukaan jonkin verran faaraokoirilla. Toistaiseksi tiedämme liian vähän vetääksemme johtopäätöksiä, esiintyykö faaraokoirilla jotain tiettyä kasvaintyyppiä muita useammin vai onko kyseessä yksittäistapauksia.

Allergiat

Faaraokoirilla esiintyy terveyskyselyn vastausten mukaan myös jonkin verran yliherkkyyksiä. Myös Ruotsissa tehdyssä terveyskyselyssä rodulla ilmeni jonkin verran allergioita sekä yliherkkyyksiä.

Perinnöllinen harmaakaihi eli HC (Hereditary Cataracta)

Kirjallisuudesta löytyy mainintoja faaraokoirilla esiintyvistä perinnöllisistä harmaakaihista. Suomessa perinnöllistä harmaakaihia ei ole todettu faaraokoirilla. Jalostustoimikunta kannustaa kuitenkin faaraokoirien omistajia sekä kasvattajia tutkituttamaan koiriensa silmät sekä seuraa tilannetta. Sairaita yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen.

Rodun erikoispiirteitä ovat pystyt, suuret ja ohuet korvat. Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:n jalostustoimikunnan tietoon ei ole tullut korvien rakenteeseen liittyviä ongelmia (paleltumia tms). Terveyskyselyssä ei myöskään ilmennyt korvien rakenteeseen liittyviä terveysongelmia.

4.4.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Faaraakoira on kaikkialla maailmassa melko harvinainen rotu, joten se ei juuri esiinny puhdasrotuisten koirien sairaustilastoissa.

Ruotsalaisessa faaraokoirien tavoiteohjelmassa kuvataan faaraokoirilla esiintyvän myös nämä sairaudet:

Patellaluksaatio

Ruotsissa on esiintynyt muutama tapaus 1970-luvulta lähtien. Lisäksi yhdessä pentueessa useammalla urospennulla oli patellan luksaatiota, joka johtui luuston epämuodostumista. Kyseistä pentuetta ei käytetty jalostukseen.

Piilokives

Tavallisempaa 1970-luvulla. Nykyään piilokiveksisyyttä esiintyy harvemmin jalostuksen takia. Suomen kennelliitto ei rekisteröi piilokiveksisen uroksen jälkeläisiä.

Lisäksi kirjallisuudessa mainitaan faaraokoirilla esiintyvän harvinainen, perinnöllinen silmäongelma, näköhermon hypoplasia (optic nerve hypoplasia).

4.5 Ulkomuoto

Faaraakoira on keskikokoinen, ylväs, lyhytkarvainen vinttikoiramainen metsästyskoira. Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus, kaninmetsästys, edellyttää koiran olevan nopea, notkea ja että sillä on erittäin nopea reaktiokyky. Hyvä, muttei liioiteltu, lihaskunto on välttämätön nopeaa juoksuun kiihdytystä sekä vikkeliä käännösten vuoksi.

Faaraokoira on aavistuksen korkeuttaan pidempi rotu. Faaraokoiran ihannesäkäkorkeus on nartuilla 53 cm (sallittu 21-24 tuumaa eli 53-61 cm) ja uroksilla 56 cm (sallittu 22-25 tuumaa eli 56-63,5 cm). Tärkeintä on kuitenkin kokonaisuus sekä voiman ja tyylikkyyden tasapaino.

Faaraokoira ei saa olla liioitellun pitkärunkoinen eikä raajojen luusto saa olla raskas. Koiran kuuluu olla tasapainoinen, kulmaukset ovat kohtuulliset ja alalinja kohtuullisen kuroutunut.

Pää on kiilamainen, tyylikäs ja hienopiirteinen. Korvat ovat ohuet ja suuret, erittäin liikkuvat sekä pystyt. Selkälinja on lähes suora, rintakehä hyvin kehittynyt, ulottuen kyynärpäihin. Tassut ovat vahvat ja tiiviit. Häntä on piiskamainen ja kärkeä kohti kapeneva. Koira kantaa häntäänsä liikkeessään ylhäällä kaarella. Faaraokoirilla kuuluu olla selvä sukupuolileima.

5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Faaraokoirilla ei ole aikaisempaa jalostuksen tavoiteohjelmaa Suomessa.

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Suomalaisten faaraokoirien korkea taso tulisi pyrkiä säilyttämään.

Rodun terveystilanne pyritään säilyttämään hyvänä. Jalostuksessa tulisi kiinnittää huomiota jalostuskoirien terveyteen sekä luonteeseen. Sairaita yksilöitä tai sairauden tunnettuja kantajia ei tule käyttää jalostukseen.

Rodun ulkonäkö pyritään säilyttämään mahdollisimman tarkasti rotumääritelmää vastaavana. Faaraokoiran tulee olla sekä voimakas että elegantti. Liian heikkoja tai raskaita runkoja tulisi välttää.

Riittämättömiä lapa- ja olkavarsikulmauksia ja muita raajavirheitä esim. heikkoja ranteita tulisi välttää jalostuksessa.

Rodun geenipooli pitää säilyttää mahdollisimman laajana ja mahdollisuuksien mukaan sitä tulisi myös laajentaa entisestään.

Rotua ei saa jakaa erillisiin näyttely- ja juoksulinjoihin, vaan kauniin koiran tulee olla toimiva ja päinvastoin.

6.2 Rotujärjestön päämäärät

Populaation koko ja rakenne

Jalostustoimikunta suosittelee, että yksittäisten koirien liikakäyttöä jalostuksessa vältetään. Pienen populaation sekä tavallisesti melko suurten pentueiden vuoksi liikakäytön rajaa, eli noin kolme pentua, ei voida ottaa sellaisenaan käyttöön. Liikakäytön raja on yksi pentue, sekä uroksilla että nartuilla. Jalostustoimikunta seuraa koirien jalostuskäyttöä vuosittain ja toivoo kasvattajien pyrkivän jalostuksessaan myös estämään rodun geenipoolin kaventumista.

Lisäksi olisi erittäin tärkeää saada eri sukuisia jalostuskoiria kantaan esimerkiksi tuontien tai keinosiemennysten avulla.

Terveys

Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry seuraa jatkuvasti koirien terveystilannetta.

Faaraokoirien omistajia pyydetään täyttämään terveystarkastuslomake sekä kuolinsyylomake, jotka löytyvät kerhon kotisivuilta. Lisäksi **SKL'n tallentamien** virallisten

tutkimusten -tuloksia seurataan. Sairauksien leviäminen kannassa pyritään estämään. Sairaita yksilöitä tai tunnettujen sairauksien kantajia ei tule käyttää jalostukseen.

Luonne

Jalostukseen tulee käyttää vain luonteeltaan moitteettomia koiria, ei esimerkiksi arkoja tai aggressiivisia yksilöitä.

Ulkomuoto

Rodun korkea taso pyritään edelleen säilyttämään. Kiinnitetään huomiota erityisesti rodunomaisen tyyppin säilyttämiseen.

Faaraokoirat ovat nykyään melko kookkaita. Koirien koon ei tulisi enää kasvaa nykyisestä.

6.3 Rotujärjestön strategia

Läheistä sukusiitosta tulisi välttää. Jalostustoimikunnan suositus on, että yhdistelmien sukusiitosaste olisi alle 6,25% (5 sukupolvea), mikä vastaa serkuksien sukusiitosastetta.

Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:n suositukset jalostukseen käytettäville kotimaisille yksilöille:

- Luonteeltaan jalostukseen käytettävien koirien tulee olla moitteettomia, ne eivät saa osoittaa arkuutta tai aggressiivisuutta.
- Jalostukseen käytettävän nartun tulisi olla synnyttäessään vähintään 30 kuukauden ikäinen.
- Jalostukseen ei tulisi käyttää alle 18 kk urosta.
- Toivotaan jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä vähintään kahta terveystutkimustulosta., joista toisen toivotaan olevan silmätutkimus.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden toivotaan olevan palkittu näyttelyssä vähintään laatumaininnalla erinomainen, sekä omaavan näyttöä koepuolelta (ratajuoksun kilpailulisenssi tai maastajuoksusta hyväksytyt suoritus).

Jalostustoimikunta asettaa rotukohtaiset suositukset faaraokoirien jalostuksen edistämiseksi, mutta viime kädessä vastuu on kasvattajalla. Kasvattajat sekä urosten omistajat päättävät koiriensa jalostuskäytöstä, joten heillä on myös vastuu tekemistään valinnoista.

Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry osallistuu ulkomuototuomarien koulutukseen. Tarvittaessa yhdistys antaa myös rotuinformaatiota koetuomareille.

Jalostustoimikunta kerää tietoa faaraokoirien terveystilanteesta. Keväällä 2005 Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry:n jäsenistölle sekä entisille jäsenille lähetettiin laaja terveystarkastus, joka on myös saatavana kerhon kotisivuilta. Koirien omistajia pyydetään vastaamaan kyselyyn sekä ilmoittamaan mahdollisista sairauksista jalostustoimikunnalle.

Jalostustoimikunta suosittelee jalostuskoirien terveystutkimusta ennen jalostuskäyttöä. Vuosittain pyritään järjestämään joukkotarkastustilaisuuksia eri puolilla Suomea.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet – Rodun ja rotujärjestön sisältä löytyvät positiiviset aspektit

- Suomalaisten faaraokoirien korkea taso, sekä ulkomuodollisesti että luonteen suhteen.
- Rodun hyvä terveystilanne.
- Uusien harrastajien kiinnostus harrastustoimintaan, muun muassa vinttikoirien juoksukilpailuihin osallistumiseen.
- Populaation geenipoolia pyritty lisäämään tuomalla sekä koiria että spermaa uusista linjoista.
- Yhteistyö muiden maiden kasvattajien kanssa.
- Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry on pieni, mutta aktiivinen rotukerho.
- Harrastajien kesken vallitsee avoin ilmapiiri; tietoja ja neuvoja jaetaan.

Heikkoudet – Rodun ja rotujärjestön sisäiset heikkoudet

- Populaatio on melko pieni sekä lukumääräisesti että geneettisesti.
- Yhdistyksen pienestä koosta johtuva resurssien vähyys.

Mahdollisuudet - Rodun tai rotujärjestön ulkopuoliset positiiviset tekijät

- Pentujen lisääntynyt kysyntä.
- Tuontien helpottuminen.

Uhat – Rodun ja rotujärjestön ulkopuoliset negatiiviset tekijät

- Kannan geenipoolin pieneneminen.
- Populaatio pieni maailmanlaajuisesti, uuden jalostusmateriaalin löytäminen voi olla vaikeaa.
- Ns. pentutehtailu, mikäli pentujen kysyntä lisääntyy voimakkaasti.

6.5 Riskien hallinta

Mahdollisia riskejä:

Erilaisten sairauksien lisääntyminen rodussa. Tähän varaudutaan seuraamalla tilannetta jatkuvasti. Sairaot yksilöt ja jonkun sairauden varmat kantajat karsitaan pois jalostuksesta.

Jalostuspohjan liiallinen kaventuminen. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan jalostusmateriaalia uusista linjoista. Yksilöiden liikakäyttöä pyritään välttämään jalostuksessa.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Koko voimassaolojakso:

Vuotuisen erikoisnäyttelyyn, Farkku Show:iin, pyritään saamaan asiantuntevia tuomareita, esimerkiksi ulkomaalaisia kasvattajatuomareita arvostelemaan rotua.

Kerho pyrkii järjestämään erilaisia koulutus- sekä harrastustilaisuuksia, mm rotupäivät.

Farkku-lehteen pyritään kirjoittamaan jalostus- sekä terveysaiheisia artikkeleita.

Jalostustoimikunta kokoaa vuosittain yhteenvedon näyttely- sekä juoksukilpailutuloksista.

Rodun terveystilannetta seurataan jatkuvasti. Lisäksi kerätään faaraokoirien terveystietoja sekä tietoja eliniästä ja kuolinsyistä.

Lomakkeet laajaan terveystutkimukseen, kuolinsyykyselyyn sekä sairaudesta ilmoittamiseen löytyvät SFK:n verkkosivuilta.

Pyritään järjestämään terveystutkimuksia vuosittain eri puolilla Suomea.

Järjestetään verinäytteenottoilaisuuksia Hannes Lohen koirien geenitutkimusta varten.

7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Kerhon jalostustoimikunta sekä hallitus seuraavat jalostuksen tavoiteohjelman toteutumista. Yhdistys on velvollinen huomioimaan jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaa laatiessaan.

Jalostuksen tavoiteohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa yhdistyksen internetsivuilla. Sitä päivitetään tarvittaessa, vähintään viiden vuoden välein.

8. Lähteet

J1-lista koiraroduista 01/2001 suomalaiset silmäerikoiseläinlääkärit

Kiharakarvaisten noutajien jalostuksen tavoiteohjelma

KoiraNet

Martin: Ophthalmic disease in veterinary medicine. Presumed inherited ocular diseases. Manson publishing 2005.

Nicholas F. W. 2000 Introduction to Veterinary Genetics. Blackwell Science 317 s.

Peiffer Robert L jr & Petersen-Jones Simon M (Ed) 2002 Small animal ophthalmology, a problem-oriented approach W.B. Saunders

Petersen-Jones Simon & Crispin Sheila (Ed.) 2002 BSAVA Manual of small animal ophthalmology. BSAVA 316 s.

Robinson Roy. 1990 Genetics for dog breeders. Pergamon press 273 s.

Rubin L.F (ed): Inherited eye diseases in purebred dogs. Williams & Wilkins Baltimore 1989.

Suomen Faraakoirat ry 2004. Valiokirja.

Suomen kennelliitto, jalostustieteellinen toimikunta 2004. Jalostuksen tavoiteohjelman mallirunko.

Svenska faraohundklubben 2000. Faraohunden.

Whitley, McLaughlin, Gilger: Update on eye disorders among purebred dogs. Veterinary medicine June 1995.

Whittick William G. 1990 Canine Orthopedics Lea & Febiger 936 s.

Willis Malcolm B. 1989. Genetics of the dog. Collance Witherby.

9. Liitteet

1. Rotumääritelmä
2. Rasspecifik avelsstrategi för faraohund